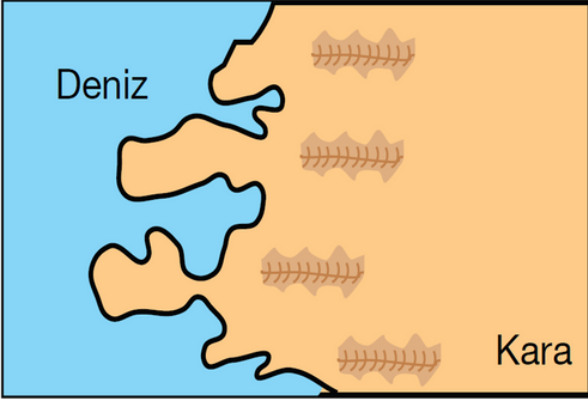

KIYI TİPLERİ

ENİNE KIYILAR

Dağların denize dik uzandığı yerlerde görülen kıyı şeklidir.

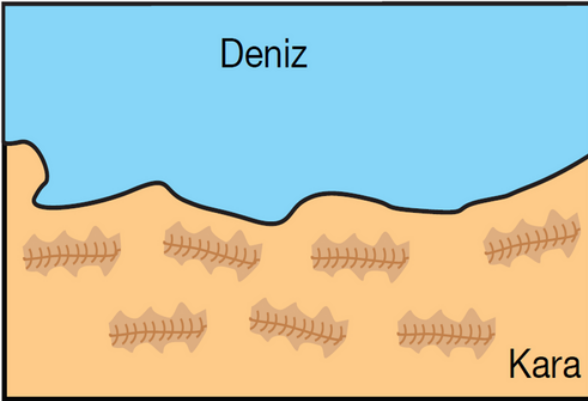

Enine Kıyıların Özellikleri

- Girinti çıkıntı fazladır.
- Koy, körfez sayısı fazladır.
- Gerçek kıyı uzunluğu ile kuş uçuşu kıyı uzunluğu arasındaki fark fazladır.
- Delta oluşumu kolaydır.
- Kıta sahanlığı geniş, deniz derinliği azdır.
- Falez oluşumu zordur.
- Doğal liman oluşumu kolaydır.
- Kıyı ile iç kesimler arası ulaşım kolaydır.

BOYUNA KIYILAR

Dağların denize paralel uzandığı yerlerde görülen kıyı tipidir.

Boyuna Kıyıların Özellikleri

- Girinti çıkıntı azdır.
- Koy ve körfez sayısı azdır.
- Kıta sahanlığı dar, deniz derinliği fazladır.
- Doğal liman azdır.
- Deniz etkisi iç kesimlere sokulamaz.
- Kıyı ile iç kesimler arası ulaşım geçitlerle sağlanır.
- Falez oluşumu kolaydır.

LİMANLI KIYILAR

Geniş vadilerin sular altında kalması ve bu alanların setlerle kapatılması sonucu oluşan kıyılardır.

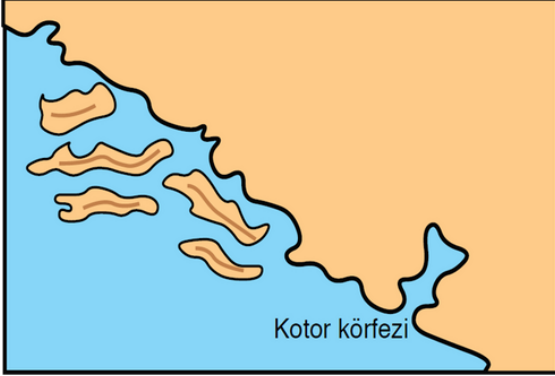
Karadeniz'in kuzeyinde Odesa ve Dinyeper limanları bu tip kıyılara örnektir.

DALMAÇYA TİPİ KİYİLLER

Dağların kıyıya paralel uzandığı yerlerde denizin vadiler arasına sokulmasıyla oluşan kıyılarıdır.

Hırvatistan'da Adriyatik kıyıları bu kıyı tipine örnektir.

RİA TİPİ KİYİLLER

Deniz sularının yükselmesiyle kıyıya dik uzanan vadilerin sular altında kalmasıyla oluşan vadilerdir.

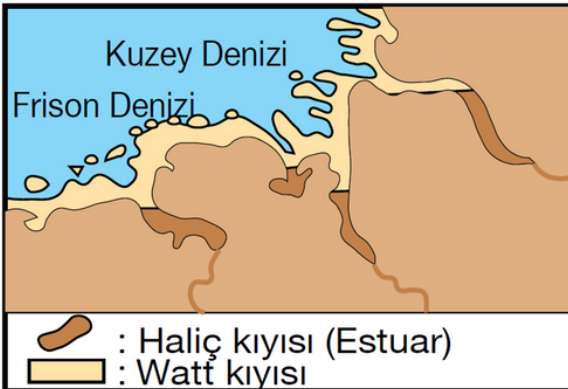
Deniz altında kalan akarsu vadileri, koyları oluşturur. Girintisi ve çıkıntısı fazla olan kıyılarıdır.

HALIÇLİ KİYİLLER

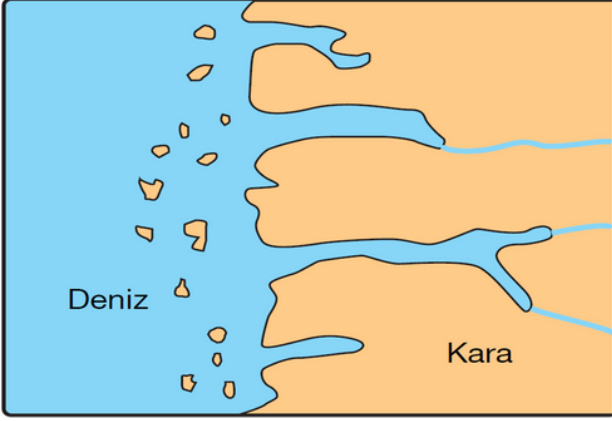
Gel-git sonucunda akarsu ağızlarında oluşan kıyı tipidir. Okyanus kıyılarındaki görülür.

Kuzey Avrupa kıyılarındaki limanlar bu tip oluşumlu kıyılarıdır. Ayrıca bu kıyıları sular çekildiğinde deniz dipleri yüzeye çıkar. Bu durumun görüldüğü yerlerdeki kıyı tipine watt kıyısı denir.

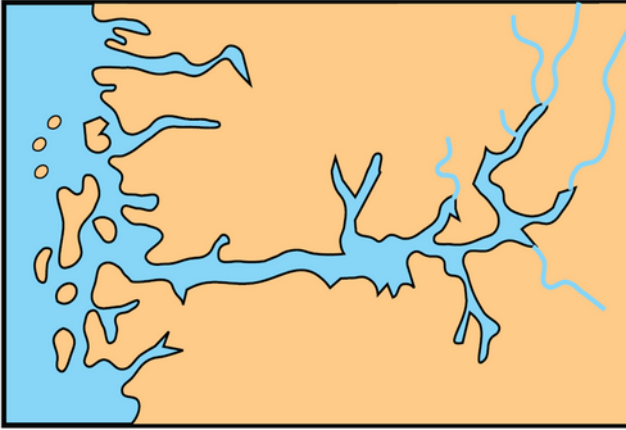
SKYER TİPİ KIYILAR

Buzulların etkisiyle oluşan moren ve hörgüç kayaların sular altında kalması sonucu oluşan kıyılardır. Bu kıyılarda çok sayıda ada bulunur.

FİYORT TİPİ KIYILAR

Buzul vadilerinin sular altında kalmasıyla oluşan kıyılardır. Dünya'nın en büyük fiyordü Norveç'te bulunmaktadır. Bu tip kıyılarda girinti çıkıntı fazladır.

MERCANLI KIYILAR

Mercanlı kıyılara tropikal kuşakta rastlanır. Çünkü mercan adı verilen canlılar sığ ve sıcak sularda yaşamaktadır. Bu canlıların kalıntısı üst üste birikerek bazen deniz yüzeyine kadar çıkmakta ve mercan adaları ya da atol adı verilen şekiller oluşturmaktadır.

Avustralya çevresindeki denizler, bu tür kıyıların tipik örneklerinin bulunduğu yerdir.